

cialia, quæ ad regnum Reipublicæ, & justitiam inter proximos servandam, edita fuerant.

670 De fide autem est, legem veteram per mortem Christi mortuam esse, & cessasse non solum quoad cæmerialia (secundum quæ ulterius est mortifera, cum mortale sit illis ut) verum etiam quoad judicialia, ex illo Pauli, ad Hebr. 7. *Translato Sacerdotio, nesciisse est, ut & legis translatio fiat.*

671 Relatum verò præceptum Exodi, non est morale, quia non est per se malum, & jure naturæ prohibitum, in tali casu extraherre Reum ab Altari; alioquin esset immutabile, & Jus Canonicum non posset non habere pro excepto: Nec posset Pontifex ad petitio-nem Regum concedere gratiam immunitatis apostatæ occidenti.

Constat ex ipso textu; nam Exodi 20. dedit primo loco Deus Moysi præcepta moralia; ibidem, sed secundo loco, cæmerialia; denique tertio loco, cap. 21. cit. præcepta judicialia; unde initium cap. 21. est: *Hoc sunt iudicia, quæ propones eis;* quorum unum est relatum de infidiosè, seu apostatæ occidente.

Concluditur, dictum præceptum nunc non obligare, ut divinum, & legis veteris, quod est de fide. Nec ex Evangelio, quia in Evangelio Christus solum dedit præcepta positiva fidei, & Sacramentorum, non alia. Nec ex Jure Canonico, quia Jus Canonicum potius illud excludit, ex n. 661. Adeoque nullo modo obligare.

672 Vulnerantes, & offendentes Ministros S. Officii, gaudent immunitate, si id faciant non in odium fidei, seu ut faveant hæresi, cuius sunt Rei; sed ob aliam causam, pura ad evadendam poenam, ratione iniuritæ cum ministro, ratione consanguinitatis, aut amicitiae cum persona hæretica, vel alterius privati finis; quia talis casus non est hæresis, ac proinde non est à Greg. exceptus, juxta dicta num. 661.

Quod si comprehendatur, id fecisse in odium fidei, hoc est ob hæresim, cuius sint Rei; tunc non gaudent, non quidem ob delictum vulnerationis; quia vulneratio non est hæresis, ac proinde non est de exceptis, sed ad ipsam hæresim, cuius comprehenduntur Rei, quæ est de exceptis.

673 Gaudent negotiantes, falliti; quia tales decoctores, licet à S. Pio V. publicis latronibus æquiparentur, quatenus ex pecuniis, & rebus alienis negotiantes, & opipare viventes, tandem decocti ad Ecclesiam confugientes, creditores omnes fallunt cum maxi-

mo Reipublicæ damno: non sunt tamen propriæ publici latrones: ac proinde non sunt immunitate privandi, quia poenæ non sunt extendenda ad delicta familia, maximè in casu, ob dicta num. 661.

674 Et universaliter gaudent, qui ad Ecclesiam configunt pro debito civili; quia hi non sunt de exceptis. Diana p. 6. trah. 1. ref. 17. Tancr. cit. qu. 1. qui tamen addunt, quod debitores fraudulenti non debent diu intra Ecclesiam tolerari, sed ab ea sunt ejiciendi, ita S. Congr. in una Barense, 12. Martii 1600. Insuper S. Congr. Episc. decrevit, quod bona ab eis ad Ecclesiæ in præjudicium creditorum transportata, sint consignanda Judicii sæculari, ut ea creditoribus tradat.

675 Eadem ratione gaudent personæ, quæ tributa, aut gabellas Principis defraudaverunt, quantum ad delictum defraudationis; sed non gaudent ipsa bona defraudata, seu Principi, fisco, aut gabellario debita.

676 Denique non erit abs te referre, quod advertit Tancr. cit. n. 81.

Adverto, non esse negandum, posse casum evenire, in quo videtur jure defensionis naturalis esse licitum, Reum, alias per Gregor. gaudentem immunitate, capere in Ecclesia, & punire, si ita bono communi expediret, nec esset alia via evadendi, & non esset recursus ad Pontificem; sed talis casus magna indiget discussione, an talis reverasit: subditi tamen, quando vident Principes timorata conscientia & pios sic procedere, debent existimare magna discussione id facere, nec temerè eos judicare: v. num. 789.

677 Insuper, Reos, si dum in Ecclesiæ morantur, ibi stantes aliquod delictum, etiam non exceptum, v. gr. furtum, aut stuprum committerent, ab Episcopo carcerari posse, & puniri, docet Clericatus c. 31. n. 41.

PERSONÆ, QUÆ GAUDENT IMMUNITATE REFUGII,

678 **S**unt omnes Fideles, etiam excommunicati, suspensi, aut ab ingressu Ecclesiæ interdicti, Diana p. 6. trah. 1. ref. 26. contra Felinum; quia (ut ritè ait Diana) *Censura interdicti non inducit privationem hujus privilegii, nec privat ab ingressu materialis Ecclesiæ, sed formalis: videlicet ab ingressu in ordine ad audienda divina Officia.*

679 Item, gaudent Infideles omnes, hæretici (licet non ob hæresim: ut in num. 657.) Judæi, Pagani, &c. quia privilegium immunitatis non est concessum intuitu personarum, sed locorum factorum, ob reverentiam, & honorem, qui divino cultui debetur: ex quo

fit,

domicilium; quod est fundamentum opinio-nis Abbatis negantis Clericis & Religiosis immunitatem; quod absurdum vitatur immunitatem concedendo intra proprias, & alio-rum Ecclesiæ, atque etiam intra exterorum Monasteria.

Sic namque ex una parte servatur immunitas loci sacri quoad Clericos, & Religiosos, & ex alia datur locus Prælati Regularibus sine violatione immunitatis puniendo subditos delinquentes in proprio Monasterio, insuper de uno ad aliud arctius ad pœnam luendam trans-ferendi. Ed maximè, quia hoc permittit Ca-non, cap. qui peccat 23. q. 4.

680 Pariter absque violatione immunitatis potest Episcopus Clericos sibi subditos, in eo-dem suo Palaio, ad quod adducti, aut sponte accesserunt, atque etiam in eodem loco, qui est eorum domicilium, carcere, punire, &c.

Quantum autem ad Religiosos Apostatas at-tendenda est praxis, & consuetudo communis, qua videmus, Superioris eos capere in aliorum Ecclesiæ, non minus ac domini seruos fugitivos; nec inde ipsi capti reclamant super immunitatem, nec Curia Romana Superioris pu-nit, Tancr. tom. 3. tr. 1. lib. 4. q. 2. n. 5. Diana p. 6. trah. 1. ref. 26. q. 10.

Denique Pignatelli tom. 1. consultat. 176. num. 5: testatur sic fuisse à Sacr. Congr. de-cisum in una Maceratensi Immunitatis, die 25. Maii 1665.

Ratio est, quia privilegium immunitatis quoad refugium, ex num. 678. est concessum directè locis sacris, aut religiosis, adeoque suffragatur cuilibet in loco sacro, aut religioso existenti, sive Clericus sit, sive laicus. Et alias Clerici pejoris essent conditionis, quam Pagani, & Judæi. Insuper locus sacer injuria afficitur, sive Ecclesiasticus, sive sæcularis ab illo extrahatur.

682 Religiosi pariter, si delinquent extra-ut in proprio Monasterio, gaudent, si configunt ad Ecclesiæ, tam aliorum, quam proprias, & ad Monasteria aliorum Regula-rium; non gaudent autem intra propria Mo-nasteria, Diana p. 10. trah. 14. ref. 30. Bord. ref. 1. num. 18. Pælliz. de Monial. cap. 9. num. 11. qui idem docent de Monialibus, & pueris edu-candis, nimis, quod gaudeant immunitate in propria Ecclesiæ, non sic intra suum Mo-nasterium. Hinc gaudet Religiosus, si è car-cere fugiens, ad propriam Ecclesiæ, aut ad exterorum Monasteria configuit. Idem docet Bord. de Religiosis Apostatis. Idem Dian. p. 1. trah. 1. ref. 24.

683 Ratio primi est eadem, qæ de Clericis. Ratio secundi est, ne Religiosorum deli-cta impunita remaneant; si enim suorum Mo-nasteriorum immunitate gauderent, numquam possent capi, carcerebus mancipari, & puniri; cum Monasterium sit eorum perpetuum

EFFECTUS IMMUNITATIS REFUGII

685 **S**unt quinque. Primus. Ut qui ad Ecclesiæ configuit, non possit ex ea vi, dolo, aut mala arte extrahi; & sic extractus restituvi debeat Ecclesiæ eidem, vel alteri. Insuper sic extrahentes teneantur ad omne interfe-re, & damnum inde allatum.

686 Secundus. Ut reus, dum est in Ecclesiæ, non possit vinculis constringi, aut alia vio-lentia affigi, ex cap. Definitiv. 33. q. 4.

687 Tertius. Ut dum est in Ecclesiæ, non possit contra eum ferri sententia mortis, aut alterius poena corporalis, tritemium, exiliis; &c. cap. Inter alia 6. de Immun.

688 Quartus. Ut reo existenti in Ecclesiæ negari non possit necessarius vietus, & vestitus, aut impediri, ne ad illum deferatur, t. present. 6. Cod. de his, qui ad Ecclesiæ config. quia sic

Si videretur cogi ad exeundum. Potest tamen, dum in Ecclesia moratur, à laica potestate custodi, ne fugiat, aut tradatur Ecclesiastica personæ, donec declaretur, an gaudere debeat.

689 Quintus. Ut dum est in Ecclesia, non possit spoliari rebus, & bonis suis, quæ secum ad Ecclesiam attulit. Et cit. C. definivit. Nisi talia bona, & res sint alteri obligata, ex num. 674. & 675. Potest Minister sacerdotalis ab eo arna, & alia à lege prohibita, in Ecclesia auferre. Alarius num. 14. Pirhing. in Comp. lib. 3. tit. 31. s. 3.

MODUS EXTRAHENDI IN CASIBUS EXCEPTIS.

690 Et, ut sequitur. Non potest extrahiri Reus ab Ecclesia in casibus exceptis à Curia sacerdotali auctoritate propria: sed omnino requiritur licentia expressa Episcopi loci (aut vicinoris, si locus sit nullius Diocesis) quam solus Episcopus, aut ejus Vicarius Generalis, dare potest. Insuper pro executione requiritur interventus personæ Ecclesiasticae ab Episcopo deputata. Et ad solum Episcopum, aut ejus Vicarium Generalem, spectat cognoscere, an Reus, sive laicus sit, sive Regularis, gaudet immunitate Ecclesiae, ad quam confudit. Liquet ex verbis Bullæ: *In nullo ex casibus prædictis (suppletur, exceptis) sine expressa licentia Episcopi, vel ejus officialis, ab eo auctoritatem habentis, & cum interventu personæ Ecclesiasticae, ab eo auctoritatem habentis, ad quos solos, & non alias Episcopis inferiores, &c. predictam licentiam dandi facultas pertinet.*

691 Quam licentiam Episcopus dare non potest, nisi prius probato, & constito, quod delictum sit de exceptis, & inde Reus non gaudet, quia Episcopus nedium est Judex, verum etiam custos Immunitatis; adēque tenet illum defendere.

692 Quo constito, Reus est consignandus ut supr. n. 690. Curia sacerdotali, ita ut non detur appellatio, nec ex parte Rei, nec ex parte fisci, ut liquet ex verbis Bullæ Greg. XIV. Tumque demum de Mandato Episcopi per Judicem Ecclesiasticum curia sacerdotali, quacumque appellatio ne postposita, consignetur.

693 Quod si Episcopus requisitus, tunc consignare, aut assilere, culpabiliter, seu iniuste recusaverit, in hoc solùm casu poterit Curia sacerdotalis curare per suos ministros extrahere minori, quod fieri poterit, cum tumultu, & scandalo.

694 Dum causa, an gaudeat, agitatur, poterit Reus in Ecclesia existens à Curia sacerdotali per suos ministros extra Ecclesiam vigi-

les custodiri, aut ad carceres Curia Ecclesiasticae loco custodiae reponi. Hæc omnia per suam Bullam Greg. XIV. disponit.

POENA MALE EXTRAHENTIUM,

695 N Empèvi, aut dolò in casibus non exceptis, vel sine licentia Episcopi, & contra formam Gregor. in casibus exceptis, ultra culpam sacrilegii, est poena restitutionis, ut in n. 685.

696 Insuper est poena excommunicationis majoris latæ sententia, quæ ipso facto incurrit, etiam effectu non fecuto, sed scienter attentato, liquet ex verbis Bullæ Gregor. *attentare presumpserit*: quam incurruunt tam Judex mandans, quam satellites, aut alii extrahentes. Quæ censura licet non fuerit reservata à Greg. fuit reservata à Clém. VIII. extra Urbem, & intra Italiam, ut infra de Reservatis.

697 Denique actus omnes judiciales, & sententia post talèm violentam extractionem contra Reum lata, sunt irrita, & nullæ, ut expresse declarat Greg.

698 Hinc homicida vi extractus ab Ecclesia à parentibus occisi, si à superveniente Curia sacerdotali capiatur, gaudet, & est restituendus Ecclesiae, Dian. tr. 7. p. 9. ref. 6. contra Sanfelicium; quia talis extractio est violenta, adēque nulla, ex n. 685. & inde præjudicare non potest.

699 Pariter, si subdolis verbis, & arte ministrorum extrahatur, & ex hac injusta extractione committat delictum, adhuc restitui debet Ecclesiae. Privitera n. 5. cum Bonac.

700 Immunitas non solùm violatur per violentam extractionem personarum: verum etiam rerum, & bonorum. Ea tamen extrahentes non incurruunt censuras à Greg. lata, quia Bulla loquitur de extrahentibus personas, sunt tamen excommunicandi, nisi restituant, cap. scut. antiquitus 17. q. 4.

701 Recitè autem Fagnanus in lib. 3. C. Ecclesia de immunit. n. 103. advertit, quod si bonorum abstractio fieret auctoritative per Ministros Curiae, vel de mandato Judicis, seu Magistratus sacerdotiales, tunc tam extrahentes, quam mandantes, licet non incidenter in censuras. Gregor. incidenter in rigidiorem censuram, nempe in excommunicationem. Bullæ Coenæ, s. 17. latam contra Usurpantes jurisdictiones ad Sedem Apostolicam, vel quacumque Ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum pertinentes.

702 Hinc sit, ut extractio bonorum in Ecclesia refugitorum, in casibus, in quibus alteri debentur, non possit fieri de mandato, & au-

& auctoritate Judicis sacerdotalis, sed Judicis Ecclesiastici, & cum interventu personæ Ecclesiasticae ad id deputata, juxta dicta num. 690.

703 Eadem ratione, si extractio personarum fieret auctoritative per Ministros sacerdotiales, ut in num. 701. tunc tam extrahentes, quam mandantes, ultrâ Censuras Gregor. & excommunicationem Clem. VIII. incurrent excommunicationem Coenæ relata; quod aperte innuit Greg. XIV. in sua Bulla per illa verba: *Declaramus, eum ipso facta censuras, & poenas easdem incurrere, que contra libertatis, iuris, & immunitatis Ecclesiarum Violatores, per Sacros Canones, & Conciliorum Generalium, Novorumque predecessorum Constitutiones sunt promulgata*: Requirit autem præsumptionem juxta num. 696.

IMMUNITAS REALIS

704 C Ompetit ipsis bonis, ut in numer. 604.

Onera sunt triplicis generis: 1. Merè Realia, quæ ipsis rebus, seu bonis imponuntur sine respectu ad qualitatem personæ; & hæc durant, quamdiu bona durant: 2. Merè Personalia, quæ personis subditis imponuntur sine respectu ad bona patrimonialia, quæ forte nulla habent, at est exactio capitulationis. 3. Mixta, quæ personis subditis imponuntur cum respectu ad eorum bona, ita ut immediate sint tributa imposta personis, mediate bonis. Ita Pirhing. in Comp. lib. 3. tit. 31. s. 1. v. num. 721.

705 Bona Ecclesiastica sunt etiam triplicis generis. Primi generis sunt bona consecrata, benedicta, aut ad divinum cultum tanquam ejus instrumenta legitime deputata. Hujusmodi sunt Ecclesia, Cœmeteria, vasa sacra, vestes, &c. Hæc esse immunita ab omnibus sacerdotalibus oneribus, & tributis est certum, ex cap. Non minus 4, de immun. Eccles.

706 Secundi generis sunt bona, quæ licet consecrata, aut benedicta non sint, &c. ad Ecclesiam tamen spectant. Talia sunt prædia, & alia similia bona Ecclesiæ mobilia, aut immobilia. Et hæc pariter sunt ab omni reali onere laicali immunita, ex cap. Sanctum I. de Censibus.

707 Hoc tamen pacto: Si bona sint data Ecclesiæ in fundationem, aut dotem de consensu dominorum, cui erant tributalia, sunt prorsus immunita ab omnibus oneribus, & tributis laicalibus, tam publicis, & regiis, quam privatis, & anteimpositis, ex pluribus iuri bus apud Fagnanum lib. 3. cap. Non minus de immunit. n. 8. ob specialem Ecclesiæ favorem,

& sanctitatem editis, ita ut in hoc casu ob speciales rationes non habeat locu regulam illa, quod res cum suo onere transeat.

Et solùm præfata bona sunt subjecta oneribus, quæ ratione naturali ipsis rebus incombunt. Et sic ad Ecclesiam spectat suam reparare domum, & pro rata parietem medium domui Ecclesiæ, & laici. Item pro rata solvere expensas pro purgatione putati Ecclesiæ, & toti viciniæ necessarii. Non tenentur autem ipsa personæ Ecclesiasticae ad fôrida munera, nempe ad terram fodiendam, ad fossata construenda, ad calces coquendas, &c. ex pluribus iuri bus apud Fagnanum lib. 3. cap. Non minus de immunit. numer. 13. vid. num. 721.

708 Si bona Ecclesia provenerint, non titulo fundationis, aut dotis, sed aliis causis, vel titulis; tunc ad eam transeunt cum oneribus realibus, veris tamen, & certis, quibus anteā erant gravata, & ex vi dominii propriè dicti bonis imposta propter bona. Unde si Ecclesia proveniat titulo hereditatis, legati, donationis, &c. prædium subjectum subjugationibus, censibus, legatis solvenidis, & aliis perpetuis realibus oneribus, ea solvere tenetur Ecclesia; quia res cum suo onere transit. Et in favorem causæ pæ non debet ordo justitiae inverti, nec alter suo iure privari, ex cap. Tributum 22. 23. q. 8. & Sacra Rota in Brundusina Gabellæ 13. Februarii 1604.

709 Postquam autem recensita bona sunt sub dominio Ecclesia, aut Ecclesiasticorum, non possunt à Magistratu sacerdotali aliis novis oneribus realibus gravari.

Inde addit Pirhing. in Comp. lib. 3. cit. 31. s. 1. esse etiam exempta ab oneribus prius à Princeps impositis, non vi dominii propriè dicti, sed ex potestate jurisdictionis supremæ; quia talia onera non sunt merè realia, sed mixta, nempe imposta cum respectu ad personas subjectas; & quia persona Ecclesiastica non est Magistratus sacerdotali subjecta, ita nec ejus bona, quoniā per mutationem persona mutatur etiam qualitas, & conditio rei adhærentis personæ: v. n. 755.

710 Nec Princeps statuere potest, ut bona laicalia suorum vassallorum sint ita ipsi tributaria, ut postquam ad Ecclesiam provenient, sint subjecta oneribus realibus, seu collectis novis postea imponendis. Fagnanus cir. num. 10.

711 Tertiæ generis sunt bona, quæ spectant ad ipsas particulares personas Ecclesiasticas, sive sint bona ex titulo spirituali acquisita, ut redditus beneficiorum, di-

tributione pro horis, &c. sive sint titulo temporali acquisita, puta ex successione, testamento, donatione, &c. quæ bona patrimonialia dicuntur.

712 Præmissa omnia bona sunt immunia ab omnibus sæcularibus exactiōibus, & oneri-bus, modo dicto, ex cit. cap. Non minūs, ex cap. Quamquam 4. de censib⁹ in 6. Trid. sess. 25. de ref. cap. 20. & novissimè ex Bulla Urb. VIII. Romanus Pontifex, 5. Junii 1641. ubi molestias omnes damnat, & reprobat Pontifex, inter quas damnat Collectas, militum hospitationes, & alia onera super Ecclesiæ, & locis priis, ac personis Ecclesiasticis, earumque bonis, seu fructibus, per laicos, vel alios quoscumque sine Apostolica autoritate imposta, & exalta etiam à sponte contrahentibus: v. n. 805.

713 Immunitas namque Ecclesiastica, tam personarum, quam eorum bonorum, etiam tertii generis, nedum est de jure civili, & Canonico, ex citatis, & aliis juribus; verū etiam de jure divino. Constat Genesis 47. Accipite semina, & serite agros, ut fruges habere possitis: quoniam partem Regi dabitis, &c. ex eo tempore usque in præsentem diem in universa terra Ægypti Regibus quinta pars solvitur, & factum est quasi in legem, absque terra Sacerdotali, quæ libera ab hac conditione fuit.

Primo Eisdæ 7. Artaxerxes Rex gentilis ad favorem Sacerdotum, & Ministrorum Templi Dei Israel, Decretum immunitatis edidit: vobis quoque (suppetu, Custodibus, & gubernatoribus) notum facinus de universis Sacerdotibus, & Levitis, & Cantoribus, & Janitoribus, Nathinias, & Ministris domus Dei hujus, ut vestigal, & tributum, & annonas non habeatis potestatem imponendi super eos.

Denique, ex verbis Christi. Matth. 17. Quid tibi videtur Simon? Reges terra à quibus accipiunt tributum, vel censum à filiis suis, an ab alienis? & ille dixit: Ab alienis. Dixit illi Jesus; Ergo liberi sunt filii. Ut autem non scandalizemus eos, vade ad mare, & mitte hamum, & cum piscem, qui primus ascenderit, tolle: & aperto ore ejus invenies flaterem; illum sumens, da eis pro me, & te.

714 Demum: Violantes immunitatem Ecclesiasticam realem contra bona secundi, aut primi generis, incident in Excommunicationem Bullæ Coenæ, §. 17. latam: contra verò bona secundi, aut tertii generis, in excommunicationem Coenæ, §. 18. & 15. latam v. n. 705. ad 711.

IMMUNITATE REALI

715 Gaudent Clerici in Sacris, sicut excommunicati, suspensi, interdicti, irregulares, aut verbaliter degradati; quia sic-

ut per has censuras Clericatum non amittunt; ita nec privilegium immunitatis annexum.

716 Clerici in Minoribus, aut in prima tonsura constituti, certum est, quod gaudeant, si habeant conditiones Trident. de num. 732. De aliis verò, qui eas non habent, quamvis plures negent, probabilis est, quod gaudeant; quia (ut rite adverit Pirhing. lib. 3. tit. 49. §. 6.) Trid. eas conditiones requirit pro privilegio fori.

717 Conjugati verò in nostra Ecclesia Latina non gaudent. C. uito de Cler. Conjug. in 6. ut in n. 744.

718 De colonis, & emphyteutis, sic recte discurrat Pirhing. cir.

„ Ad colonos quod attinet, & emphyteutas Laicos, qui Ecclesiarum agros elocatos colunt, utrum immunes sint a tributis, & gabenis per Principes sæculares impositis; „ de emphyteutis quidem dicendum est, qui Ecclesiarum fundos, & prædia in emphyteufis ab Ecclesia obtinent, quod ad solvenda onera, quæ ratione talium fructuum impo-“ nuntur, obligentur; cum enim dominum utile talium fundorum, ratione cuius onera talia imponuntur, tum ad illos pertinet, ac persona emphyteutæ subiecta sit jurisdictioni imponentis tributa, conseq-“ ter ad hæc obligabuntur. Inter colonos ve-“ rò distinguendum est, utrum sint hi scilicet coloni adscriptitii, qui terra tali colendæ in perpetuum sunt adscripti, ita ut recede-“ re non possint, vel utrum sint coloni par-“ tiarii, ita ut certa pars fructuum ad illos, & certa alia ad Ecclesiam pertineat: prioris casus coloni immunes sunt a solvendis talibus oneribus ex fundis Ecclesiarum, quos co-“ lunt, cum omne dominum utile ad Ecclesiam, vel Clericos pertineat, certa tantum pensione coloni talibus in laboris mercede dem soluta: posterioris casus coloni, quod partem quidem, quæ tota Ecclesiarum est, im-“ munis sunt ab oneribus realibus, ne Ecclesia onerari videatur: non tamen immunes sunt quoad eam partem, quæ ipsorum pro-“ pria est; cum enim persona tales, sint laicæ, laicæ jurisdictioni subiectæ, & totum dominium partis talis ad illas pertineat, ne Ecclesia hujusmodi tributis gravetur, non bus laicalibus videantur immunes.

De I. Præcepto Decalogi. Cap. IV.

IMMUNITAS PERSONALIS

719 E st, qua Clerici sunt exempti à potesta-“ teliaclali, ex pluribus juribus, maxi-“ me ex cap. Ecclesia Sancta Maria 10. de Const. & Trid. sess. 25. de reform. c. 20. v. n. 604. & 714.

720 Hæc immunitas tres parit effectus.

721 Primus est, quod Clerici sint exempti à tributo Capitationis, videlicet tributo reali, quod imponitur super capite, & sic obligari non possunt ad solvendas exactiones, quæ à Principe sæculari imponuntur suis subditis. Habetur ex juribus n. 716. relatis.

722 Secundus, quod Clerici sint exempti ab onere munierum personalium, ex cap. Ecclesiastarum 68. 12. quæst. 2. Munera personalia alia sunt fordida, ut mundare cloacas, &c. Ad hæc non possunt obligari, nec acceptare debent, cum sint indecentia statui. Alia sunt honorifica, ut regere Urbem; aut indifferen-“ tia, ut munus tutoris, &c. & hæc acceptare possunt, si velint; at non possunt cogi, ut acceptent.

723 Et sic obligari non possunt ad fodien-“ dam terram, &c. Ad pugnandum personaliter contra hostes. Ad murorum custodiam (nisi magna necessitas defendendi Urbem contra hostes infideles urgeret, ex cap. Pervenit. 2. de Immunit.) Nec obligari possunt ad hos-“ pitandos milites in suis dominibus, etiam patri-“ monialibus. Pirhing. in Comp. lib. 3. tit. 49. §. 5. v. n. 712.

724 Possunt tamen in se suscipere munera civilia, honesta, & pia, putæ tutelas, aut cu-“ ratelas consanguineorum, vel misérabilium personarum. Et tunc sicut laicus ratione ad-“ ministrationis Ecclesiasticæ debet rationes sui officii reddere coram Judice Ecclesiastico; ita Clericus ratione sui officii temporalis, quod nomine laici gerit, potest nomine illius con-“ veniri, putæ curator nomine minoris, &c. & coram Judice sæculari respondere. Pirhing. in comp. lib. 2. tit. 2. de foro compet.

725 Violantes immunitatem personalem quoad duos priores effectus, incident in ex-“ communicationem Coenæ, §. 18. & 15. latam.

726 Tertiū effectus est, quod Clerici sint exempti à jurisdictione Judicis sæcularis in causis tam civilibus, quam criminalibus. Et immunitas sub hoc respectu appellatur privi-“ legium fori, quod est concessum in favorem totius ordinis Ecclesiastici, ex cap. si diligen-“ tia 2. de foro compet. adeoque à persona pri-“ vata renunciari non potest, ex codem cap. v. num. 757.

727 Violantes immunitatem personalem quo-“ ad hunc tertium effectum, incident in excom-“ municationem Coenæ, §. 15. latam.

728 Hoc tamen est intelligendum, quando Clericus est reus; tunc, inquam, non nisi coram judice Ecclesiastico potest suam cau-“ sam dicere.

729 Si autem sit Actor contra laicum in causa pure temporali, tunc adire debet sæcu-“ lare tribunal; ex regula illa: Actor sequi debe-“ forum Rei. C. Si Clericus 5. & cap. cùm sit genera-“ le, 8. de foro compet.

730 Quod si tam Clericus, quam laicus sint simul rei, tunc, si causa est separabilis, quili-“ bet est in suo foro convenientius, Clericus in Ecclesiastico, laicus in sæculari, quia in cau-“ sa separabili socius delicti non gaudet privile-“ gio sui socii, l. si quis, 53. S. 1. ff. de furtis. Si verò causa sit inseparabilis, tunc uterque est coram Judice Ecclesiastico convenientius; quia minūs dignus potius trahi debet à magis di-“ gno, quam è converso. Ita Phœbeus lib. 2. tit. 11. de Immunit. num. 18.

PRIVILEGIO FORI GAUDENT

731 C lerici Sacris Ordinibus insigniti. 732 Non gaudet Clericus prima tonsura initiatus, aut etiam in Minoribus consti-“ tutus: Nisi beneficium Ecclesiasticum habeat, aut Clericalem habitum, & tonsuram deferens alicui Ecclesiarum ex mandato Episcopi inferiat, vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua schola, vel Universitate de licentia Episcopi, quasi in via ad maiores Ordines suscipiendos versetur. Ita Cone. Trid. sess. 23. de ref. c. 6.

733 Super quo Concilii Decreto duo sunt advertebantur. Primum, quod Clericus in minoribus carens habitu Clericali, & tonsura tem-“ pore delicti, aut captiæ, gaudet privilegio fori, si alias solitus erat deferre. Diana part. 4. tract. 2. ref. 18. & part. 1. tract. 2. ref. 33. Ex Decl. S. Congreg. quod Bonac. de legibus dis. 10. quæst. 2. punt. 1. S. 4. numer. 14. Quia non præsumitur dimissile habitum animo deserendi, sed commodiūs delictum patrandi.

Secundum, Privilegio fori gaudere Clerici in minoribus, incidentem in habitu, & tonsura, qui in Synodo dicecesana obedientiam præstitit Ordinario, & per paucas vices in Choro interfuit, & Processionibus, atten-“ tis circumstantiis, quamvis alicui Ecclesiæ de mandato Episcopi non inferiat, vel benefi-“ cium Ecclesiasticum non habeat. Ita Diana p. 4. tract. 1. ref. 18. ex Decl. Sac. Congr. Conce. 28. Martii 1628.